

Klinteskoven

Klinteskoven er en efter danske forhold enestående skov i et bakket og stærkt kalkpræget landskab, særligt karakteriseret ved den stejle kridtklint. Den kalkdominerede jordbund betinger en usædvanlig stor biodiversitet.

Klinteskoven på Høje Møn afgrænses mod vest af Borrelavningen og rejser sig mod øst til højder på over 140 meter. Fra højdedrag i skoven falder terrænet ud mod klintekanten og ender brat i den op til 128 meter høje kridtklint mod Østersøen.

Klinteskovens "bjerge" består af skrivekridt, som er skubbet op af isen. Klintekystens "fald" består af ler, sand og grus og er genstand for hyppige skred i det stærkt kuperede landskab. Kridtlagenes foldede forløb afsløres af tynde, foldede lag af flintesten.

Særlige levesteder - biodiversitet

Klinteskoven er en central del af Natura2000-området af samme navn. Arealet rummer bl.a. Danmarks vigtigste område for habitatnaturtypen bøg på kalk, men også partier med bøg på muld, egeblandskov mv. Der er desuden kortlagt flere større partier med særlig værdifuld skov (§25-skove). På selve klinten springer flere kildevæld. Øvrige vådbundsnatur er i den statslige del af Klinteskoven begrænset til nogle små ellemoser i den sydlige ende af skoven og i området omkring Jydelejet.

Klinteskoven er en mosaik af partier med gammel og lysåben bøgeskov, hyppigst på toppen af "bjergene", og større flader med et mere forstligt præg. På områder med langvarigt præg af urørt skov findes nogle af landets ældste bøge, angiveligt 300 – 400 år. Bøgene trives dårligt på kalken; de er lysåbne og krogede, men disse områder er samtidig virkelige hotspots for biodiversitet. De mere ensartede flader i skoven er domineret af bøg eller ær. Ganske store områder præges af ensaldrende unge træer efter massive stormfald i 1967.

38 ha ny vild natur

Dermed bliver der 389 ha urørt skov i Klinteskoven

I den nordlige del af Klinteskoven domineres landskabet af en stor lysåben slugt ud mod klinten, Jydelejet. Dette område er sammen med partier syd for skoven blandt Danmarks mest værdifulde kalkoverdrev og orkide-lokaliteter. I Jydelejet findes bl.a. en tusindtallig bestand af orkideen horndrager; indtil for nylig landets eneste forekomst af arten. I alt kendes 18 orkidearter fra Klinteskoven; en enkelt af disse, knælæbe, er dog senest registreret i 1970'erne.

Klinteskoven må regnes for Danmarks bedste svampelokalitet. I en undersøgelse fra 2017 redegøres for forekomsten af op mod 500 truede og sjældne svampearter i skoven, heraf flere arter med unikke forekomster for landet.

Til den skovtilknyttede fauna hører endvidere et stort antal insektarter, bl.a. mange vedlevende arter. En af de unikke arter for området er klint-oldenborre, der bl.a. kan opleves sværme omkring Geocentret. Skoven er også hjemsted for mange arter af flagermus. 12 af landets 17 arter er konstateret i Klinteskovsområdet.

Hele den statslige del af Klinteskoven udpeges som urørt skov. Fra Krageskoven i nord til ejendomsgrænsen mod Klintholm Gods mod vest og langs Nellerendevej mod syd. GeoCenter Møns Klint og tilhørende parkeringsplads samt parkanlægget ved Liselund er ikke omfattet. På kortet nedenfor viser den lysrøde farve en "baseline", dvs. arealer, der allerede er omfattet af en eksisterende beskyttelse, og som ikke er talt med i opgørelsen af nye udpegninger.

Klinteskoven er udpeget, fordi den rummer en række sjældne og truede arter, hvoraf mange er direkte knyttet til den kalkrige jordbund. Klinteskoven huser 18 af de danske orkidearter, nogle er skovlevende, mens andre er knyttet til lysåbne partier som skovlysninger. Af orkideer kan bl.a.

nævnes Rød skovlilje, Storblomstret hullæbe, Rød hullæbe og Horndrager.

På Møns Klint kan man opleve verdens hurtigste dyr, vandrefalken. I over 30 år var vandrefalken forsvundet fra Danmark, men nu yngler den igen på Møns Klint og nogle få andre steder. Den bygger sin rede i en naturlig grotte eller på en pynt på de stejle kridtklinter.

Vandrefalken er sammen med hvepsevåge, høgesanger og rødrygget tornskade på Natura 2000-udpegningsgrundlaget. Her findes endvidere arterne sumpvindelsnegl, stor vandsalamander og bredøret flagermus.

Andre forhold

Klinteskoven er omfattet af en landskabsfredning fra 1983. Eneste undtagelse er Krageskoven, der til gengæld som en ramme omkring parkanlægget ved Liselund er omfattet af dette areals bygningsfredning fra 2003.

I forvaltningssammenhæng skal det bemærkes, at visse afgrænsede områder i landskabsfredningen er udlagt som urørt skov i snæver forstand, dvs. at der ikke må finde aktiv forvaltning sted uden dispensation. Bygningsfredningen skal sikre, at Krageskoven forvaltes, så landskabet fungerer i samspil med de enkeltmonumenter, der indgår i fredningen af det historiske, romantiske anlæg ved Liselund.

Der er godt en halv snes fredede fortidsminder i den statslige del af Klinteskoven. Flest rundhøje, men også en sagnsten, en stenkiste og et forhistorisk forsvarsanlæg. Sidstnævnte er en tilflugtsborg på toppen af Timmesøbjerg; et voldanlæg inden for hvilket der er fundet spor fra både bronzealder og jernalder. Den fremtidige urørte skov skal forvaltes med fornøden hensyntagen til de fredede fortidsminder og bygningsfredede elementer i Krageskoven.

Kliteskovsområdet er en turistmagnet og velbesøgt på grund af naturen og landskabet. I skoven ligger GeoCenter: Møns Klint, der for mange fungerer som udgangspunktet for besøg i skoven.

Der vil fortsat være adgang til de udpegede skove i overensstemmelse med adgangsreglerne. Der vil i de udpegede skove være nye muligheder for friluftslivet i forhold til eksempelvis naturformidling, turisme og naturoplevelser. Det må dog også forventes, at skovene kan blive mere ufarbare med flere væltede træer og mere stående vand.

Sjældne arter

Adskillige andre artsgrupper f.eks. insekter, landsnegle og svampe er også repræsenteret ved mange sjældne og rødlistede arter. Kliteskoven må regnes for Danmarks bedste lokalitet for mange artsgrupper, f.eks. orkideer og svampe.

Udvalgte sjældne eller truede arter

Dansk navn	Levested
Athelidium aurantiacum (en art svamp)	Dødt ved i løvskov
Bredøret flagermus	Insektrig skov-lysåben mix, huler
Nyre-træsaftsvirreflue	Gl træer med dødt ved
Kliddet parasolhat	Urørt skovjordbund i løvskov
Pighud	Dødt ved i løvskov
Stribet målerugle	Skovbryn
Stor filthat	Kalkrig/lerbund
Pragt grønsagsugle	Sumpskov
Dværgspinder	Lysåbent, næringsfattigt
Sortfodet stilkporesvamp	Kalkrig/lerbund med jordliggende dødt løvtræved
Askevid mørkhat	Løvskov
Hvidplettet lungeurt	Kalkrig/lerbund
Orangebrun trolldhat	Klit, skov
Violblå fagerhat	Kalkrig/lerbund
Blåfodet kødpigsvamp	Næringsfattig skovbund, især gl nål
Sej fedtporesvamp	Gl træer med dødt ved
Steccherinum subcrinale (en art svamp)	Dødt ved i løvskov
Tomentella lateritia (en art svamp)	Kalkrig/lerbund med liggende dødt løvtræved
Musegrå posesvamp	Kalkrig/lerbund
Tidlig ornamentsvirreflue	Overgangszone, buske, bryn
Dunet pælerodshat	Levende veterantræer
Trapez-glansugle	Lysåbent, næringsfattigt

Kort over ny urørt skov i Klinteskov

På kortet nedenfor er udpegning af urørt løvskov indtegnet med blå streg, mens orange områder er tidligere udpegning fra 2018. De lyserøde områder viser arealer, der allerede er omfattet af en eksisterende beskyttelse, og som ikke er talt med i opgørelsen af nye udpegninger.

